

Marie-Luise Dött MdB: „Kršćansko-demokratsko političko obrazovanje za ujedinjenju Europu“

KAS konferencija, 19. travanj 2017.

Vrijedi izgovorena riječ!

Poštovane dame i gospodo,

kada pročitate ili čujete neke od ovih trenutno popularnih neobjektivnih izjava određenih političkih aktera koje znaju biti prilično daleko od demokracije, sigurno ćete si i vi postaviti pitanje kamo idemo? Možda se i pitate koliko je važno političko obrazovanje - s obzirom na nedavne predizborne kampanje, na primjer, u SAD-u ili u Nizozemskoj, Austriji ili Francuskoj? Dobiva li političko obrazovanje po cijelom svijetu novo značenje ili je riječ o „staroj“ već viđenoj ideji, koja završava s prosvjetljenim i odgovornim građaninom?!

Zaklada Konrad Adenauer bliska je stranci CDU i oduvijek je nastojala prenositi demokratsku svijest i znanje - u Njemačkoj i u cijelom svijetu. Cilj rada Zaklade je objasniti povezanost i odnose, educirati građane na putu k samouvjerenom i kritičnom građaninu koji razmišlja samostalno jer se samo na ovaj način može postići iskreno sudjelovanje u politici. Stoga je zadatak političkog obrazovanja prenijeti znanje i vještine koje će omogućiti građanima da sudjeluju u političkim procesima. Građani bi trebali biti u stanju oblikovati društvo u kojem žive. Ne samo da bi oni trebali poznavati svoja politička prava, nego bi ih trebali i znati primijeniti.

Upravo je iz tog razloga 1955. godine osnovana Zaklada Konrad Adenauer - pod nazivom Društvo za kršćansko demokratsko obrazovanje i rad. Od 1964. godine nosi ime našeg prvog njemačkog kancelara čiju 50. obljetnicu smrti slavimo ove godine. Prilikom osnivanja je Zaklada Konrad Adenauer u svom imenu imala inkorporirano ime programa koje si je sama zadala: Kršćansko-demokratska edukacija. Na početku mlade Savezne Republike prvi utvrđeni ciljevi bili su prije svega promicanje demokracije i obrazovanje građana prema odgovornosti.

Cilj kršćansko-demokratskog obrazovanja je da vrlo konkretno educira i informira „[...] o temeljnim normama i načelima naše države i društvenog poretka [...]“; takvo smo pojašnjenje pronašli u jednoj publikaciji Zaklade Konrad Adenauer. Ovi standardi uključuju između ostalog i teme liberalne demokracije, ljudska prava, diobu vlasti, vladavinu prava, izgradnju političkog uvjerenja, osnove socijalnog tržišnog gospodarstva i nacionalni suverenitet. I dalje se navodi: „Političko obrazovanje nastoji razviti sposobnost kod građana, kako bi bili u stanju procijeniti ove aktualne političke i socijalne probleme temeljeno na vlastitoj procjeni te da mogu sudjelovati u događajima koji formiraju javni život.“

Zašto to uopće želimo? Zato što samo prosvijećeni i odgovorni građani čine demokraciju opipljivom i živom; takvo obrazovanje ujedno je i zadatak Zaklade Konrad Adenauer – i to od njezinog nastanka godine 1955. pa nadalje. A tijekom tog perioda desetljećima je bila dio promjena društvenih uvjeta. No, od samog početka, mnogi su se profesionalci i volonteri u Zakladi angažirali na nacionalnim i međunarodnim lokacijama - kao što je to ovdje u Zagrebu - za građansko obrazovanje i ujedinjenje Europe. Bez njihovog angažmana na licu mjesta edukacija bi bila daleko teža ili čak nemoguća. Organiziranjem brojnih simpozija, seminara i radionica Zaklada Konrad Adenauer pruža potporu razvoju dijaloga između političara, građana i znanstvenika te promiče kulturu i umjetnost, dodjeljuje stipendije i provodi istraživanja. Zaklada Konrad Adenauer pokretač je razmišljanja njemačke Kršćansko-demokratske unije.

Dame i gospodo, dopustite mi da se vratim na moju uvodnu rečenicu: u posljednjih nekoliko mjeseci imali smo prilike u gotovo svim zemljama primijetiti da uočene istine potiskuju činjenice u zadnji plan. Sve učestalije je slučaj da je važnija propaganda od pojašnjenja ili razmjene argumenata. Ali upravo

racionalna razmjena argumenata temelj je naše demokracije. Stoga se možemo i moramo protiviti ovom trendu s uravnoteženim političkim obrazovanjem koje počiva na našim slobodnim demokratskim temeljima. Jer takav trend je opasan – a to je sve veće udaljavanje od objektivne debate. To je također opasno za socijalni mir. A opasno je i za koheziju. Na koncu, opasno je za našu demokraciju.

Mada se politička mišljenja naravno nikada ne mogu orijentirati samo prema činjenicama, zato što ih se interpretira i razvrstava, ipak je važno da politički diskurs i dalje ostane na čvrstom tlu ustavne demokracije i na temeljima vrijednosti kršćanske demokracije. Stoga mislim da pogotovo s obzirom na globalna kretanja i također u smislu izazova u Europi, političko je obrazovanje danas aktualnije i hitnije nego ikad. Za to se između ostalog brinu političke zaklade koje imaju ulogu točke stapanja različitih raspoloženja i mišljenja. A upravo u zakladama odvija se takva razmjena i kontroverzno se diskutira. To su ti osnovni elementi koji su toliko važni za funkcioniranje demokracije. Odlučujući trenutak naše demokracije pri tome su odgovorni, obaviješteni i obrazovani građani .

Dame i gospodo, prvi njemački kancelar Konrad Adenauer, po kojem je ova Zaklada dobila ime, zasnovao je svoju politiku pozivajući se na kršćansko učenje o prirodnom pravu . Kršćanski pogled na čovjeka koji iz toga proizlazi, stavlja čovjeka s njegovim neotudivim dostojanstvom u središte svih razmatranja i odlučivanja. Društvena i regulatorna politika koja iz toga proizlazi i dalje određuje temeljna shvaćanja Savezne Republike Njemačke. U to se ubrajaju elementi katoličkog socijalnog nauka sa svojim strukturalnim načelima supsidijarnosti, solidarnosti i orijentaciji k općem dobru, kao i socijalne tržišne ekonomije, kao i načelo vladavine prava i parlamentarna demokracija. Uspostavljenje i jačanje ovih elemenata spadaju u „trajne motive vodilje obrazovanja Zaklade Konrad Adenauer.“

Zaklada Konrad Adenauer je nakon političkih promjena u bivšoj Istočnoj Njemačkoj i u istočnoj Europi dobila poseban zadatak. Vrlo brzo Zakladi je bilo jasno da je njezina prisutnost u novim saveznm državama važna, kako bi pratila i olakšala (ponovno) ujedinjenje istoka i zapada. U stvari to nije i nije bilo „pretjerano didaktički“, nego je bilo riječ o temeljnom pravu građana bivše Istočne Njemačke na političko obrazovanje. Samo na taj način mogao se stvoriti prostor za dijalog i okvir za određeno obrazovanje nakon raspada istočnonjemačke diktature. I jedno i drugo bilo je nužno; valja dodati da je i dalje nužno, jer izazovi koji su proizašli iz različite socijalizacije istoka i zapada do danas su osjetne. No osobito u političkom dijalogu mogu se pronaći dodirne točke koje obogaćuju jedne druge. Samo ako se uzajamno razumijemo, moguće je iskreno društveno i političko sudjelovanje svakog građanina. U tom smislu Zaklada Konrad Adenauer daje neprocjenjiv doprinos – i to već više od 60 godina.

Mogu samo uvijek iznova ponoviti: uzajamna razmjena i političko obrazovanje doprinose nacionalnom i europskom zbližavanju, sve do uzajamnog razumijevanja, poštovanja i sudjelovanja. Činjenica je da je kod političkog obrazovanja najvažnija nazočnost, pokazuje odjek u dva sjedišta Zaklade Konrad Adenauer - u Berlinu i Bonnu, kao i u 15 regionalnih obrazovnih institucija, zatim na Akademiji u Berlinu i u međunarodnom konferencijskom centru u gradu Cadenabbia. Osim toga, Zaklada Konrad Adenauer daje sa svojih oko 100 inozemnih ureda važan i dijelom hrabar doprinos demokraciji, vladavini prava i ljudskim pravima.

Poštovane dame i gospodo, zašto političko obrazovanje nikada neće biti suvišno, nam je već objasnio naš dugogodišnji predsjednik i aktualni počasni predsjednik Zaklade Konrad Adenauer - profesor Bernhard Vogel. I s ovim citatom želim zaključiti svoj govor. Bernhard Vogel nam je uputio sljedeću misao: „Demokracija nije najjednostavniji oblik vlasti, jer svakoga dana zahtjeva vlastito zalaganje.“